

siger, at det ikke er nødvendigt med en dansk grundlovsændring.

Men som det er fremgået af debatten her de sidste to dage, er et springende punkt i selvstyreordningen de dansk-færøske økonomiske relationer i fremtiden, og det må så tage sit udgangspunkt i, at i mange år har Færøerne fået tilsendt et årligt bloktilskud, der i dagspris beløber sig til knap 1 milliard kroner samt et par hundrede millioner kroner, som indgår i den danske forvaltning på Færøerne, f.eks. til politi, retsvæsen, forsvar, fiskeriinspektion osv.

Bloktilskuddet svarer til cirka en tredjedel af Lagtingets finanslov, mens de andre to tredjedele finansieres gennem lige store dele direkte og indirekte skatter af Færøerne selv. Lagtingets budget, bloktilskuddet iberegnet, ligger til sammenligning ca. 25 pct. lavere relativt end Folketingets budget i forhold til dansk økonomi.

Ud over disse ca. 3 mia. kr. i landsøkonomi har Færøerne en kommunal sektor med en økonomi på ca. 750 mio. kr. årligt, der kun finansieres gennem kommuneskatter. Kommunerne klarer nu at betale ned på den ellers store kommunale gæld på ca. 1,6 mia. kr., og vi forventer, efter at vi er undsluppet bindingerne i de gamle aftaler, at landsstyret måske kan hjælpe til med en refinansiering af kommunernes gæld, så den kan komme ned på en markedsrente fra de nuværende 6-9 pct.s renter.

Disse ca. 3,7 mia. kr. i offentligt forbrug skal sammenlignes med et bruttonationalprodukt på ca. 6,5 mia. kr., som viser, at den offentlige del af den færøske økonomi relativt er alt for stor. Det skyldes delvis bloktilskuddet, som tilføres landskassen, og den har jo som sagt skabt en slags automatisk socialisme med en for stor offentlig sektor og en lønglidning, en løninflations med konkurrenceforvridende virkning.

Men økonomien er dog forbedret betragteligt fra, hvad den var under krisen, hvor den offentlige del af økonomien repræsenterede hele to tredjedele af bruttonationalproduktet. De sidste tre år har vi, under delvis modstand fra Danmark, klaret at sænke beskatningen, og fiskedageordningen har vi gennemført. Og således har vi forbedret den private og den offentlige del af økonomien. Siden 1995 har to tredjedele af al økonomisk vækst og endda mere i beskæftigelsen været erhvervsbaseret, ledigheden er faldet fra ca. 20 pct. ned på 8 pct., og den store fraflytning er vendt til hjemvenden.

Jeg vil også takke regeringen for, at man har vist forståelse, og at man har sat pris på den

forbedring, som vi har klaret i den færøske økonomi.

Spørgsmålet er så, hvordan Færøerne vil klare at udfylde det hul, som vil opstå, hvis f.eks. bloktilskuddet skal nedtrappes efter en aftale med den danske regering. Jeg kan illustrere med et eksempel, hvad der er muligt, når man virkelig tvinges til at tænke selv og handle selv: I 1990 havde Færøerne ingen rentebetalinger på sit budget. Allerede i 1993 havde vi med et stærkt formindsket budget klaret at finde plads til 450 mio. kr. i rentebetalinger årligt til Danmark. Det kan vise, at der kan blive plads til en del i hvert fald af de betalinger, som nu indgår i vores budget fra bloktilskuddet, ved gennem vores egen opfindsomhed og gennem vores egne anstrengelser at finde og skabe nye indtægter.

Men vi finder, at det er meget vigtigt, at bloktilskuddet nedtrappes, til dels af mentalhygiejniske årsager. Det er nemlig en udbredt misforståelse her i Danmark, at de gode danske skattekrone sænkes ned i et hul i Nordatlanten, og den misforståelse skaber en unødvendig surhed i den danske befolkning imod færinger hjemme og i Danmark.

For første gang i mine 14 år i Folketinget oplevede jeg i går aftes en direkte fjendsk handling imod mig personlig fra et dansk folketingsmedlem. Det bedrøvede mig meget nu, hvor vi alle sammen ellers er så glade for, at vi har fået sat så mange ting på plads med den nye aftale, og jeg håber, at den ubehagelighed, som jeg oplevede, er en engangsforeteelse.

Virkeligheden med bloktilskuddet er trods alt den, at færinger pr. næse indtjener lige så megen hård valuta til Danmarks Nationalbank som andre danske borgere. Eftersom færøsk eksport overvejende går til andre lande, mens færøsk eksport kommer fra Danmark, har Danmark 1-1,5 mia. kr. i overskud og Færøerne tilsvarende i underskud i vores mellemhandel. Så Færøerne er ikke et minus i dansk økonomi.

Den danske og den færøske økonomi er på samme måde som den grønlandske og den danske tæt sammenbundet. Værdiskabelsen i Danmark af bloktilskuddet til Færøerne og vel også af bloktilskuddet til Grønland ligger bevisligt over bloktilskuddets størrelse.

Formålet må være at få genetableret det gode dansk-færøske forhold, og det er delvis sket med vor nye aftale om erstatning og gældsafvikling samt overdragelse af Finansierings- og